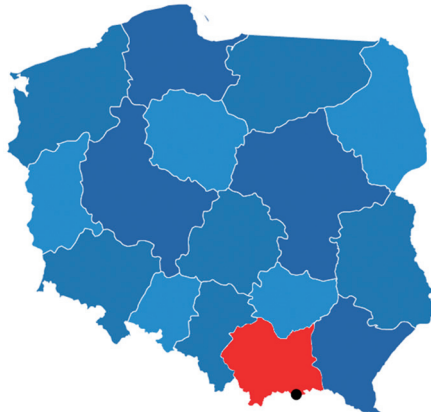

Uzdrowisko Muszyna

Położenie administracyjne

Gmina Muszyna jest położona w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim. W skład gminy wchodzi miasto Muszyna oraz dziesięć wsi: Andrzejówka, Dubne, Jastrzębik, Leluchów, Milik, Powroźnik, Szczawnik, Wojkowa, Żegiestów oraz Złockie¹. Muszyna jest gminą miejsko-wiejską. Sąsiaduje z gminami: Krynica-Zdrój, Łabowa i Piwniczna-Zdrój. Muszyna jest również miastem granicznym ze Słowacją.

Mapa 22. Lokalizacja uzdrowiska Muszyna

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Muszyna zajmuje obszar 14 139, 71 ha², 141,99 km²². Liczba mieszkańców gminy wynosi 11 646³. Muszyna natomiast jest miastem liczącym poniżej 5 tysięcy mieszkańców⁴, jednak w sezonie liczba ta wzrasta kilkukrotnie. Rada Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna składa się z 15 radnych.

¹ <http://muszyna.pl/pl/1334/0/miejscowosci-gminy.html> (dostęp: 10.04.2020).

² Statut Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IV.49.2015 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej w Muszynie z dnia 27 lutego 2015 r., s. 1, https://muszyna.pl/mfiles/968/28/0/z/UCHWALA_Nr_IV_49_2015.pdf (dostęp: 10.04.2020).

³ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

⁴ <http://muszyna.pl/pl/1327/0/miasto-muszyna.html> (dostęp: 10.04.2020).

Rys historyczny uzdrowiska

Wiek XIX to okres, w którym odkryte zostały właściwości lecznicze popradzkich wód mineralnych. Istotną datą dla rozwoju uzdrowiska jest rok 1878 r., kiedy to profesor chemii na Uniwersytecie Jagiellońskim Karol Olszewski wykonał pionierskie badania źródeł w Szczawiku oraz Jastrzębiku. W 1928 r. Muszynę zaliczono do miejscowości o znaczeniu klimatycznym. Dzięki badaniom profesora geologii Uniwersytetu Jagiellońskiego Jana Nowaka, dokonano w 1929 r. pierwszego odwiertu na Zapopradziu. W latach międzywojennych Muszyna przeżyła rozkwit jako popularne uzdrowisko i modne letnisko, dzięki aktywnej działalności pełniącego w latach 1912-1938 funkcję burmistrza Antoniego Jurczaka oraz pierwszego lekarza zdrojowego doktora Seweryna Mściwujewskiego. Dla uhonorowania zasług burmistrza i pierwszego lekarza zdrojowego, dwa pierwsze odwierty źródeł mineralnych w Muszynie, zostały nazwane *Antoni* (na cześć burmistrza) oraz *Wanda* dla uhonorowania żony dr. Mściwujewskiego. Źdroje te są eksploatowane do dziś. Odwierty te wykonane zostały w latach 1929-1932. W 1930 r. Muszyna została wpisana do Związku Uzdrowisk Polskich, a na stacji kolejowej pojawił się napis Muszyna-Zdrój. Dochody ze sprzedaży leczniczej wody, kąpeli mineralnych i borowinowych oraz wypożyczania sprzętu plażowego zasilają kasę miasta. W budynku, gdzie dzisiaj jest siedziba Prokuratury Rejonowej w Muszynie istniał prywatny zakład kąpielowy Józefa Krówczyńskiego, ówczesnego burmistrza Krynicy. W jego pobliżu dokonano odwiertu w 1935 r., a źródło nazwano *Milusia* – na znak szacunku dla Mili, żony starosty nowosądeckiego Macieja Lacha⁵. W latach trzydziestych XX wieku miał miejsce szybki rozwój miasteczka, a nowe inwestycje budowano pod kątem ich użyteczności dla kuracjuszy. Największe z nich to: zakłady kąpielowe nad Popradem, deptak z muszlą koncertową, murowane zakłady kąpielowe w centrum miasta oraz elektryfikacja. Dynamiczny rozwój miasta sprawił, że w 1934 r. Muszyna odzyskała prawa miejskie. Niestety wybuch II wojny światowej w 1939 r. oraz późniejsza okupacja spowodowały całkowitą dewastację urządzeń uzdrowiskowych. Muszyna odzyskała status uzdrowiska w 1967 r.⁶.

Działalność uzdrowiskowa

Działalność uzdrowiskowa prowadzona jest w oparciu o Statut Uzdrowiska Muszyna – Załącznik do Uchwały Nr XLII /617/ 2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna z dnia 31 marca 2010 r, zmieniony Uchwałą Nr XLV/668/2010 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej Muszyna z dnia 29.06.2010 r. w sprawie zmiany Uchwały w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Muszyna oraz Uchwałą Nr XIII.169.2011 Rady Miasta i Gminy Uzdrowiskowej

⁵ Tamże.

⁶ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

Muszyna z dnia 22 września 2011 r. w sprawie zmiany Uchwały w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Muszyna.

Najważniejsze surowce lecznicze

Do naturalnych surowców leczniczych wykorzystywanych w uzdrowisku należą: wody lecznicze, oraz czynniki klimatyczne⁷. Duże zasoby naturalnych wód mineralnych tzw. szczaw wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowo-sodowych, żelazistych zawierających również pierwiastki śladowe litu i selenu, wykorzystywane są do kuracji pitnej, kąpeli i aeroterapii, a także do butelkowania. Jedną z najsłynniejszych wód mineralnych pochodzących z Muszyny jest woda „Muszynianka”. Od wielu już lat doceniana jest przez Polaków za walory smakowe oraz za bogactwo składników mineralnych. „Jej korzenie sięgają 1975 r. Woda świetnie gasi pragnienie w upalne dni, jak również podczas treningów. „Muszynianka” pokrywa dzienne zapotrzebowanie magnezu, który wpływa na czynności układu odpornościowego oraz nerwowo-mięśniowego. Posiada również duże ilości wapnia, który zapobiega osteoporozie. Natomiast zawarte w niej wodorowęglany regulują procesy trawienne”⁸. Uzdrowisko oferuje wiele źródeł leczniczych o bogatym składzie mineralnym.

Do głównych walorów Muszyny jako uzdrowiska należy zaliczyć także klimat górski, który sprawia, że zimy bywają mroźne i śnieżne, a lata gorące, z opadami deszczu. Klimat uzdrowiska odznacza się dużą wilgotnością powietrza, wysokimi opadami atmosferycznymi i niskimi amplitudami temperatury. Cechą charakterystyczną jest duża liczba godzin słonecznych, których ilość w ciągu roku wynosi 1369 godzin.

Lecznictwo uzdrowiskowe

W uzdrowisku prowadzona jest działalność lecznicza o następujących profilach: choroby reumatologiczne, choroby endokrynologiczne, choroby układu trawienia, choroby nerek i dróg moczowych⁹. Usługi w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego na terenie Muszyny świadczą obiekty sanatoryjne, do których należą: Sanatorium Uzdrowiskowe „Korona”, Instytut Zdrowia Człowieka Sanatorium Uzdrowiskowe „Muszyna”, Sanatorium Uzdrowiskowe „Revita” oraz Ośrodek Rehabilitacji Szkolenia i Wypoczynku PZN im. kpt. Jana Silhana „Nestor”. Ponadto leczenie sanatoryjne na terenie gminy uzdrowiskowej Muszyna odbywa się w: Centrum Zdrowia i Rekreacji „Geovita” oraz w Sanatorium Uzdrowiskowym „Wiarus” w Złoczkiem. Do urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego funkcjonujących na terenie Muszyny można

⁷ Pismo Ministra Zdrowia, znak: SZU.533.170.2019.AM z dnia 17 grudnia 2019 r.

⁸ *Miasto i Gmina Uzdrowiskowa Muszyna*, Centrum Informacji Turystycznej w Muszynie, s. 6. <http://muszyna.pl/mfiles/2009/28/0/z/Muszyna-folder-2018.pdf> (dostęp: 10.04.2020).

⁹ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

zaliczyć: pijalnie ogólnodostępne oraz w ośrodkach sanatoryjnych, parki oraz lecznicze i rehabilitacyjne baseny uzdrowiskowe¹⁰.

Na obszarze uzdrowiska znajdują się trzy pijalnie uzdrowiskowe: Pijalnia „Milusia”, Pijalnia „Antoni”, Pijalnia „Cechini” oraz ogólnodostępne ujęcia wód mineralnych: „Grunwald”, „Wapienne”, „Anna”, „Maria” „Źródło za Cerkwią”, „Źródło św. Łukasza” i „Miliczanka” oraz pijalnie w sanatoriach: Pijalnia w Hotelu Activa, Pijalnia w Centrum Zdrowia i Rekreacji „Geovita”, Pijalnia w Sanatorium Uzdrowiskowym „Wiarus”. Parki Zdrojowe znajdujące się w Muszynie to: Park Zdrojowy Baszta im. Antoniego Jurczaka, Park Zdrojowy Zapopradzie ze ścieżkami ruchowymi.

¹⁰ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

Muzeum Regionalne Państwa Muszyńskiego

Ogród Sensoryczny w Muszynie
